

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำผลมาสรุป ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการศึกษาวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการเสริมสร้างการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีสมมติฐานการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา ตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 72 คน และนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 635 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 707 คน (คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, กันยายน 2559) หากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Yamane, 1973, p. 727) จำนวน 256 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

แบบสอบถามที่ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมการการถดถอยพหุคูณ เชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามปัจจัย พบว่า ปัจจัยทั้งหมดจำนวน 9 ปัจจัย อยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ปัจจัยผู้นำเป็นปัจจัยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยบุคลากร ปัจจัยนิสิตคณะ ปัจจัยเทคโนโลยี ปัจจัยการเมือง ปัจจัยสังคม ปัจจัยเศรษฐกิจ และสุดท้ายได้แก่ ปัจจัยทรัพยากร

2. ระดับการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยรวมและรายด้าน พบว่า ระดับการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพใน

สาขาเภสัชศาสตร์และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก ด้านให้บริการชุมชนด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ด้านส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก และสุดท้ายได้แก่ 4) ด้านวิจัยทางเภสัชศาสตร์ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสร้างสุขภาพแก่ประชาชนและสังคม อยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ปัจจัยนโยบาย 2) ปัจจัยสังคม และ 3) ปัจจัยเทคโนโลยีโดย มีสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = a + b_1(x_1) + b_2(x_2) + b_3(x_3) + \dots + b_9(x_9)$

แทนค่าในสูตร $Y = -.16 + (0.55 X_1) + (0.00 X_2) + 0.11X_3 + 0.00X_4 + (-0.03)X_5 + (-0.02)X_6 + 0.03X_7 + 0.21X_8 + 0.16X_9$

และสามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots + B_9Z_9$

แทนค่าในสูตร $Z = (.48Z_1) + (-0.00Z_2) + .01Z_3 + (0.00)Z_4 + (-0.03)Z_5 + (-0.03)Z_6 + 0.04Z_7 + 0.29Z_8 + 0.17Z_9$

เมื่อ Y และ Z = การพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างการพัฒนาตามพันธกิจคณะ เกสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังนี้ ผู้บริหารต้องสามารถ สร้างความสามัคคี ของบุคลากรในคณะ บุคลากร สนับสนุนการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีกลยุทธ์ ใน การบริหารงานที่ชัดเจน และเข้าใจร่วมกัน อยากรมีอุปกรณ์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่หลากหลายมากขึ้น พัฒนาบูรณาการ ห้องปฏิบัติการ ดิดแอร์ เพิ่ม เพิ่มอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการย่อยๆ ควร มีการจัดโครงการ ธรรมะ ต้องการเข้าโครงการแลกเปลี่ยน นักเรียนต่างประเทศ ควรมีพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ที่ คณะโดย การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางถือเป็นหัวใจสำคัญของ การจัดการเรียนการสอน อีกทั้งควรเพิ่มการปฏิบัติงานมากขึ้น ศึกษาพร้อมกับคณะอื่นๆให้เกิดการเรียนรู้แบบสหวิชาชีพ ควรมี งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยสโมสรกับนิสิต โดยผู้บริหารจัดสรรงบประมาณกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิต ผู้บริหาร ควรจัดสรรงบประมาณให้กิจกรรมด้านๆ ให้เหมาะสมตาม ค่าธรรมเนียมที่เสียไป

5. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างการพัฒนา ตามพันธกิจคณะ เกสัชศาสตร์ โดยการใช้ความถี่ (Frequency) และการจัดกลุ่มข้อความ (Context Grouping) พบว่า

5.1 ด้านนโยบายการบริหาร พบว่า ผู้บริหารต้องสามารถ สร้างความสามัคคี ของบุคลากรในคณะ บุคลากร สนับสนุนการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีกลยุทธ์ ในการบริหารงานที่ชัดเจน และเข้าใจร่วมกัน เพื่อผลักดันให้ เป็นไปตามพันธกิจ จำนวน 32 คน พัฒนาระบบบริการให้การ จัดการต่าง คล่องตัวและสนับสนุนงานทุกส่วนให้สอดคล้องกันไป ทั้งบริหารวิชาการและสนับสนุน สนับสนุนจงใจให้อาจารย์และ บุคลากรสนใจในด้านบริการและ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นเช่นเกณฑ์การประเมินความถี่ความชอบ จำนวน 26 คน

5.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ พบว่า อยากรมีอุปกรณ์เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่หลากหลายมากขึ้น

จำนวน 54 คน พัฒนาบุคลากรห้องปฏิบัติการ ติดแอร์ เพิ่ม
เพิ่มอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการเยอะๆ จำนวน 39 คน ควรมี
เทคโนโลยีและการปฏิบัติการทางการผลิตยามากขึ้น จำนวน 11
คน ควรพิจารณาเรื่องความปลอดภัยในชีวิตของนิสิต จำนวน 23
คน ทำที่จอดรถมากขึ้น จำนวน 8 คน

5.3 ด้านกิจกรรม พบว่า ควรมีการจัดโครงการ ธรรมะ
จำนวน 28 คน ต้องการ เข้าโครงการแลกเปลี่ยน
นักเรียนต่างประเทศ จำนวน 14 คน ควรจัดให้มีการแข่งกีฬาหลาย
ชนิด จำนวน 25 คน

5.4 ด้านการจัดเรียนการสอน พบว่า ควรมีพัฒนาการ
เรียนการสอนของอาจารย์ที่คณะ โดย การเน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลางถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน
จำนวน 33 คน อีกทั้งควรเพิ่มการปฏิบัติงานมากขึ้นศึกษา
ร่วมกับคณะอื่นๆให้เกิดการเรียนรู้แบบสหวิชาชีพ จำนวน 21 คน
ควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ในคณะส่งเสริมให้
มีภาษาที่ 3 จำนวน 32 คน มีการทบทวนการบ้านแบบ
บูรณาการในห้องเรียน จำนวน 16 คน อีกทั้งต้องการให้มีการเรียน
แบบ 4.0 ซึ่งสอนแบบให้เด็กมี Thinking แล้วต่อมายุ่งยากให้เน้น
ในสิ่งที่ควรจรรู้จริง ๆ จำนวน 37 คน ควรพัฒนาการ
สื่อสารของอาจารย์ให้สามารถสื่อสารกับนิสิตได้ จำนวน 67 คน
สั่งการบ้านให้น้อยลงอาจจะเน้นด้านการฝึกปฏิบัติงานมากขึ้น
จำนวน 58 คน ต้องการให้พัฒนานิสิตให้มีทักษะความรู้
ความสามารถสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน
จำนวน 29 คน อยากให้พัฒนาเทคโนโลยีเทคโนโลยีในการสอน
ให้แก่นิสิตให้เพียงพอ จำนวน 36 คน ต้องการให้มีการส่งเสริม
ทางด้าน การนำไปประยุกต์ใช้อย่างชัดเจนมากขึ้น
ความรู้ที่เรียนมา จำนวน 17 คน

5.5 ด้านงบประมาณ พบว่า ควรมีงบประมาณสนับสนุน
กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยสโมสรกับนิสิต โดยผู้บริหาร
จัดสรรงบประมาณกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิต จำนวน 71 คน

ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้กิจกรรมด้าน ๆ ให้เหมาะสมตามค่าธรรมเนียมที่เสียไป จำนวน 62 คน ควรมีงบประมาณสนับสนุนการผลิตงานต่าง ๆ ให้มากกว่านี้ จำนวน 18 คน และควรมีชมรมภาษาอังกฤษที่เปิดโอกาสและประชาสัมพันธ์ให้คนในคณะทราบทั่วถึงกัน จำนวน 42 รวมถึงควรมีการสนับสนุนงบประมาณให้นิสิตในการทำกิจกรรมส่วนรวมให้อย่างเต็มที่ เพราะเป็นการศึกษางานของนิสิต จำนวน 22 คน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้จากเครื่องมือการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถาม มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปราย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

สมมติฐาน : ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($R = 0.63$, $R^2 = 0.58$) ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาตามพันธกิจ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อยู่กับปัจจัยหลายปัจจัย ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งที่สำคัญมาก จนทำให้เป็นปัจจัยนั้นส่งผลต่อการพัฒนาพันธกิจอย่างชัดเจน การที่ผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็น ร้อยละ 63 และร้อยละ 58 ตามลำดับนั้นก็สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทั้ง 9 ปัจจัย นั้นส่งผลต่อการพัฒนาพันธกิจ แต่หากพิจารณาแล้วจะพบว่าปัจจัยด้านนโยบาย ด้านสังคมและ ด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาที่ชัดเจนและสำคัญกว่าปัจจัยอื่น ๆ หากพิจารณาจากตารางที่ 4.3 จะพบว่าทุกปัจจัยส่งผลต่อพัฒนาพันธกิจอยู่ระดับมากทุกปัจจัย

โดยเฉพาะปัจจัยผู้นำ ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยบุคลากรและปัจจัยเทคโนโลยี มีความสำคัญเรียงลำดับกัน หากวิเคราะห์ตามตารางที่ 4.3 จะแสดงให้เห็นว่านโยบายและผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญสุดในการพัฒนาพันธกิจของคณะ เช่น นโยบายการพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเน้นคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นต้น (ตารางที่ 4.4) และผู้นำที่สำคัญสุดคือ คณบดีและการมีภาวะผู้นำของผู้นำแต่ละส่วนในคณะ (ตารางที่ 4.6)

โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชรินทร์ สุทธิชัย (2555, น. 211-218) ซึ่งวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ นำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยเทคโนโลยี และปัจจัยการมีเครือข่าย ไม่สอดคล้องกับทิพย์วรรณ จุมแพง และคณะ (2555, น. 39-51) วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐตามการรับรู้ของบุคลากรในหน่วยงานระดับเขต กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรรับรู้ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับปานกลาง และพิชญาภา พิมพ์สิงห์ (2558, น. 45-54) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ของบุคลากรสายวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทุนมนุษย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสำคัญของปัจจัยภายในองค์การและปัจจัยภายนอกองค์การกับการพัฒนาทุนมนุษย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Jack K. Fordye และ Reymond Well (1982) ที่กล่าวว่าปัจจัยสำคัญที่มีผล ต่อการพัฒนาองค์การคือ ภาพพจน์ขององค์การ รวมทั้งสร้างด้านทัศนคติและค่านิยมในทางบวก ของสมาชิกในองค์การ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตามพันธกิจ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. คณะจะต้องให้ความสำคัญกับตำแหน่งคณบดี นโยบาย ผู้นำและภาวะผู้นำ เทคโนโลยีในการพัฒนาพันธกิจของคณะ

2. ควรเน้นนโยบายการพัฒนา นิสิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3. ควรให้ความสำคัญกับสังคมมากขึ้น ในการทำงาน บริการ ร่วมมือต่าง ๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการวิจัยถึงรูปแบบและการพัฒนาเครือข่าย การปฏิบัติงานวิชาชีพ เภสัชกรรมเพื่อให้เห็นถึงลักษณะ โครงสร้างตลอดจนจุดอ่อน จุดแข็งของเครือข่ายในการพัฒนา การปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรม

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาถึงสภาพปัญหา ความคาดหวัง ความต้องการของชุมชนที่มีต่อคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ชุมชนท้องถิ่นอันจะนำไปสู่การให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในอนาคตต่อไป

